

INTERVIU CU DOMNUL EUGEN CURELARU, PREȘEDINTELE FEDERALCOOP^[1] IAȘI

Mihaela Pitea^[2]

Rezumat

Acest interviu a fost realizat la sediul FEDERALCOOP, din Strada Sfântul Lazăr 39-41, Iași. Domnul Eugen Curelaru este Președintele FEDERALCOOP Iași. Societatea Cooperativă de Consum de Gradul 2 FEDERALCOOP reunește membri cooperatori persoane fizice și persoane juridice din județul Iași.

Subiectele abordate în acest interviu fac referire la următoarele aspecte: istoria și momente cheie în evoluția FEDERALCOOP, profilul angajaților, planurile de viitor ale unității și 2012 Anul internațional al cooperativelor.

Cuvinte cheie: *FEDERALCOOP, cooperative, întreprindere socială, economie socială*

1. Care este profilul economic al FEDERALCOOP?

C.E. În prezent activitățile de bază ale FEDERALCOOP sunt: comercială, prestări servicii și producție, însă cu un volum mult mai mic decât în anii precedenți. Spun acest lucru referindu-mă la cifra de afaceri, dar și la numărul de unități, care a scăzut după anii 1990. În acest moment activitatea economică FEDERALCOOP este de circa 400 000 Lei lunar din care aproximativ 25% sunt venituri obținute din închirierea spațiilor pe care le deținem.

^[1] Societatea Cooperativă de Consum de Gradul 2 FEDERALCOOP - Iași

^[2] Sociolog, Centrul de Resurse în Economia Socială în cadrul Asociației Alternative Sociale, Șos. Nicolina nr. 24, Iași, Tel.: +40 735 840 022; E-mail: mpitea@alternativesociale.ro

Înainte de revoluție aveam ca activitate economică: confecții, tricotaje, tâmplărie și în plus exportam în Anglia împletituri din răchită din zona Hălăucești. Chiar dacă am lucra la același mod, piața a fost invadată de produsele din China la prețuri bune și nu am avea cum să le facem față.

Înainte de 1990, datorită presiunii politice eram nevoiți ca mai mult de jumătate din timpul nostru de muncă să mergem să facem achiziții de la populație.

2. Când a apărut FEDERALCOOP? Trecut *versus* prezent

C.E. FEDERALCOOP este un urmaș al Cooperăției din România care a luat ființă în anul 1850, atunci când au apărut primele cooperative. Din acel an Cooperăția s-a dezvoltat pe tot teritoriul țării. Trebuie să subliniez faptul că Cooperăția nu este o emanație comunistă, ea activând independent de stat. În anul 1895 s-a constituit Alianța Cooperatistă Internațională (ACI), iar România a fost membru fondator. Vorbesc în aceeași măsură de Cooperăția de Consum, dar și de Cooperăția Meșteșugărească.

În perioada interbelică a fost o perioadă benefică pentru dezvoltarea cooperativelor (Cooperăția de Consum, Cooperăția de credit, bănci populare). Este recunoscut faptul că în perioada 1955-1990 cooperativele au cunoscut cea mai mare extindere, iar cifra de afaceri și patrimoniul au crescut semnificativ. Acest lucru a fost posibil datorită faptului că profitul obținut din activitatea economică putea fi reinvestit pentru construcția de spații comerciale sau folosit în interesul cooperativelor. După anii 1990 lucrurile s-au schimbat foarte mult, procesul de dezvoltare al acestui sector a fost unul greoi mergându-se doar pe ideea de a întreține baza materială existentă.

FEDERALCOOP a fost denumirea folosită și în perioada interbelică, dar odată cu Legea 109/1996 denumirea aceasta a fost reglementată legislativ. Uniunea Județeană a Cooperăției de Consum (UJCC) există pentru fiecare județ, iar în ceea ce privește Cooperativa de gradul 2

aceasta se putea numi și altfel însă noi am ales să păstrăm această denumire în continuare pentru județul Iași.

Cooperativa de gradul 2 este formată, conform legislației în vigoare, prin asocierea de membri cooperatori persoane fizice și persoane juridice. Persoane juridice se referă doar la cooperative de pe raza județului Iași, nu poate veni să se asocieze o Societate cu Răspundere Limitată (S.R.L.) sau o Societate pe Acțiuni (S.A.) Este necesar să fie doar cooperative de aceeași formă, nu poate veni o cooperativă meșteșugărească să se asocieze cu una de consum.

Înainte de revoluția din 1989 nu exista concurență pentru cooperative în mediul rural acum însă concurența este enormă și marea problemă ține de evaziunea fiscală care nu putea fi controlată.

Județul Iași este pe locul nouă în țară, conform monitorizării CENTRO-COOP^[1], iar în Moldova suntem primii ca cifră de afaceri și profit.

3. Puteți să menționați câteva dintre momentele cheie care au marcat evoluția FEDERALCOOP?

C.E. Imediat după 1990 toată lumea dorea să desființeze cooperativele, deoarece patrimoniul pe care îl aveau acestea atrăgea multe priviri. După apariția Legii 109/1996 care a ajutat cooperativele în evoluția lor lumea s-a mai calmat pentru că această lege nu le permitea să facă ce doreau cu acest patrimoniu.

Apariția Legii 1/2005, adaptată la cerințele Uniunii Europene, ne-a creat probleme deoarece desființa controlul financiar intern și astfel s-a pierdut o mare parte din patrimoniu. Înainte, noi puteam să verificăm unitățile pe care le aveam în subordine și știam în orice moment care este situația financiară a bunurilor și așa mai departe.

Am avut situații în care nu am reușit să ne înțelegem cu anumite cooperative, am avut cazuri în care acestea nu au reușit să își plătească impozitele la bugetul de stat și am fost nevoiți să le fuzionăm cu

[1] Uniunea Națională a Cooperăției de Consum

FEDERALCOOP. Am făcut acest lucru pentru că am considerat că este mai bine așa decât să fie executate de către finanțe. După ce le-am fuzionat cu FEDERALCOOP, legal, le-am plătit toate datoriile pe care cooperativele respective le aveau și le avem sub tutela noastră. Făcând acest lucru salvăm patrimoniul pentru a putea să îl valorificăm în interesul cooperației pe viitor.

Consider că FEDERALCOOP ar funcționa mult mai bine dacă nu am avea și acest „balast” rezultat din activitatea cooperativelor. Acesta este motivul pentru care suntem nevoiți să le fuzionăm.

Înainte în fiecare comună era o cooperativă de consum, comunală sau orășenească totalizând un număr de 95 de unități. În acest moment mai există doar 25 de unități.

4. Prin ce se deosebește activitatea FEDERALCOOP față de cea a altor instituții/organizații din România?

C.E. Nu ne putem compara cu firmele private chiar dacă și noi suntem un organism privat pentru că ei funcționează după alte principii. Noi nu suntem organizații care funcționăm în baza Legii 31/1990 ci, așa cum am menționat anterior, funcționăm după Legea 1/2005.

5. Care este profilul angajaților FEDERALCOOP?

C.E. Personalul care lucrează la noi este unul îmbătrânit, predominant feminin (femeile muncind mai mult și mai bine decât bărbații). În ceea ce privește personalul indirect, adică cei care lucrează aici la birouri, nu am mai încadrat pe nimeni. De regulă, când pleacă cineva, fie pentru că își dorește sau pentru că se pensionează, nu mai angajăm alte persoane. Un lucru foarte bun este că nu am concediat pe nimeni, cu atât mai mult cu cât, personalul are în mare parte aproximativ 50 de ani și ne gândim că nu au unde să își găsească alt loc de muncă. După anii 1990 numărul angajaților a fost în descreștere, de la 3500 de angajați

din Cooperația din județul Iași s-a ajuns în prezent la 400 de persoane angajate.

6. Aveți vreun proiect finanțat din fonduri europene?

C.E. Nu avem, dar am fi interesați de astfel de fonduri, deși momentan nu avem personalul pregătit pentru a scrie proiecte. La noi, în ceea ce privește finanțarea, sunt mulțumit că nu avem niciun împrumut la bancă, ne-am descurcat doar prin autofinanțare. Bani cu care ne-am modernizat unitățile au venit din resurse proprii din activitatea comercială care este pe profit și din închirierea spațiilor pe care le deținem.

7. Care sunt planurile de viitor pentru FEDERALCOOP?

C.E. Ne dorim să trecem peste criza economică care ne-a afectat și pe noi destul de mult, pentru că în această perioadă oamenii nu au bani și nu mai cumpără produse. Dacă vom reuși să depășim această etapă ne vom putea gândi și la alte activități pe care să le încercăm.

Ne concentrăm să menținem situația aceasta, iar la sfârșit de an să nu avem datorii ci să avem și un mic profit. Dacă vom reuși acest lucru oamenii își vor primi salariile la timp pentru a putea trăi decent. Este adevărat că salariile nu sunt foarte mari însă nu s-a întâmplat niciodată ca angajații noștri să nu își primească salariul.

Având în vedere că activitatea noastră de bază se desfășoară în mediul rural ne dorim să reușim să preluăm o parte din produsele agricole ale oamenilor. Suntem uneori criticați de persoanele din rural pentru că până în anii 1990 îi obligam să ne dea produsele sau animalele, iar acum nu mai luăm nimic de la ei. Ne dorim să putem să colaborăm cu instituțiile abilitate pentru că noi avem posibilități de depozitare pentru produsele oamenilor din rural, dar nimeni nu apelează la noi. Am putea în colaborare cu autoritățile să deschidem o fabrică de produse lactate acolo unde oamenii se ocupă de acest domeniu sau să prelucrăm anumite produse agricole. Nu suntem

încurajați să încercăm lucruri noi de către stat și din acest motiv nu putem risca să facem ceva pentru că nu există stabilitate economică.

8. Ați auzit despre conceptul de economie socială?

C.E. Nu foarte multe lucruri, din punctul meu de vedere cred că economia socială presupune să ai în vedere în activitatea ta economică și ajutorarea celor cu probleme. Mai mult nu cunosc despre acest subiect, dar consider că este definit incorect în ceea ce privește socialul. Este adevărat că ne asociem într-o activitate economică pentru un scop, care de cele mai multe ori este profitul și nu înțeleg care este legătura cu socialul.

9. Ce sfaturi aveți pentru cei care doresc să înființeze o întreprindere socială?

C.E. Trebuie să analizeze bine situația și să ia în calcul partea financiară pentru că te influențează în orice activitate pe care vrei să o întreprinzi. Dacă apelezi la credite trebuie să fie atent la condițiile pe care trebuie să le respecti și să nu ajungi să pierzi tot ce ai câștigat din această cauză. Indiferent de situație trebuie să știe că a dori să înființeze o întreprindere socială este un risc pe care trebuie să și-l asumi.

10. Organizația Națiunilor Unite a proclamat 2012 ca fiind Anul internațional al cooperativelor. Dumneavoastră veți desfășura vreo activitate în acest sens?

C.E. Cooperația din România este condusă de Consiliul Național al Cooperației din care fac parte 49 de membri, obligatoriu făcând parte Președinții din fiecare județ, iar diferența de la 41 la 49 este formată din specialiști din CENTROCOOP. Aceste persoane se întâlnesc trimestrial. La nivel central avem și Colegiul Uniunii Centrale care se întâlnește

lunar. Aceste întâlniri au menirea de a face legătura între județele țării și de a facilita cunoașterea persoanelor implicate în domeniu.

Legat de anul acesta ne propunem ca în cadrul întâlnirilor pe care noi le avem să facem cunoscut faptul că 2012 a fost numit Anul internațional al cooperativelor. De obicei activitățile de informare se fac la nivel național, iar noi, cei de la nivel județean, facem cunoscute aceste lucruri la un nivel mai restrâns.

Ne interesează tot ce ține de cooperative, de altfel astăzi la nivelul României sunt în jur de 50 000 de membri cooperatori, înainte fiind mai mulți dar datorită reorganizării numărul a scăzut.

Interesul nostru legat de acumularea de noi informații din domeniul cooperativelor s-a concretizat prin deplasări în străinătate. În anul 2008 am avut deplasări în străinătate în misiune economică pentru a vedea cum își desfășoară activitatea cooperativele. Am fost în deplasări în Egipt, Iordania, Antalya, Bulgaria și Italia. În aceasta din urmă am mers și am vizitat regiunea Trento unde cooperația este foarte puternică și au foarte multe produse printre care vestitele mere Melinda.

În Italia există mai multe tipuri de cooperative: de consum, de credit, agricole, meșteșugărești, dar și cooperative sociale. Toate acestea au sediul social în aceeași clădire, iar la ultimul etaj al acesteia este Uniunea Centrală. Când ai totul organizat este mult mai simplu să funcționezi și ceea ce au în plus față de noi este controlul financiar intern. Acesta din urmă era foarte eficient când exista și la noi în țară, însă noile legi au eliminat acest control din atribuțiile noastre.

Acesta este un exemplu pe care ar trebui să îl urmeze cooperativele din România. Din păcate, cooperația din România este mult în urmă și pentru a progresa ar trebui să punem accent pe modernizarea unităților și astfel, am reuși să reducem diferențele dintre noi și celelalte țări din Europa.